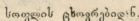

გორონის წერილებიდან *)

„ჩემო ძვირფასო, ვნახე შენი ქმარი და სიამოვნებით დაგწმუნდი, რომ იმის ავადმყოფობას წინსვლა ეტყობა:

მაინცა და მაინც ჩემი მოვალეობა მაიძულებდა, ეს საქმე გამომეცლია, ამიტომ საიდუმლო მეთვალყურე გავგზავნე

*) გორონი—საიდუმლო პოლიციის უფროსად იყო პარიზში წარსულ საუკუნის დამლევს. საიდუმლო პოლიცია პარიზში სხვა და სხვა ბუროკრატიკელების აღმოსაჩენად არსებობს.

ფრანგულ თეატრის საფონტო ბიუროში. ჩვეულებრივ ტანი-
სამოსში გამოწყობილი საიდუმლო მეთვალყურე მიჯდებოდა
ხოლმე ამნაირ ბიუროების მივირდნოლ კუნკულში! და თავის-
თვის ცაგხატებული ტუტოლი დღეშას სწერდა; ხალხი გამო-
ვლელად მგელიდა და გამოირეცხა, ყველას თავისი საქმე-

ჰქონდა, და ვინ მიხედვოდა, რომ ეს კაცი ბოროტმოქმედს ანუ კაცისმკვლელს ეილაღებოდა.

ჩემი მეთვალყურეს დიდხანს არ მოუხდა ცდა. მეორე დღითვე ბიურაში შევიდა ერთი კობტაღი გამოწყობილი ახალგაზდა ქალი და მოკითხა წერილი, რომელზედაც სახელისა და გვარის მაგიერ ორი ასო, „ე. ბ.“ უნდა წერებულყო. ამ ქალბატონს კინაღამ გული წაუფიდა, როდესაც პოლიციის აგენტს მიუახლოვდა და ზრდილობიანად სთხოვა-კარგამდის მიჰყოლოდა. ეს ისე უცხად მოხდა, რომ არც კანტარასა და არც ქუჩაში არავის მიუქცევია ყურადღება ამ დატუსაღები-სათვის.

კარტა გამაღებული მიჰქრიადა პოლიციისაკენ, როდესაც თავზარდაცემულმა ქალმა ჰკითხა აგენტს:

— მოწყალო ხელმწიფე, მეტყვი თუ არა, საით მიგვევართ?

— საიმიგნებთა, ქალბატონო, — მიუგო აგენტმა: — ჩვენ მივდივართ საიღუმლო პოლიციის უფროსთან, რომელსაც თქვენი ნახვა უნდა.

ქალი კარტის სახურგას მიეყრდნო და ღანიშნულად დგომამდე კრინტი არ დაუძრავს. მხოლოდ ხელები უკან-კალხად და ტურები გაუფითრდა.

— მე ძალიან შეუცხოვება, — როდესაც პოლიციაში მოვიდნენ მიზნა აგენტმა: — თუ ეს ქალი უღანაშულო გამოდგება...

ის იყო წერტილის ტანისა, კობტაღი მოყვანილი, ქერა, ცისფერი თვალებიანი, სახე მოძრავი ჰქონდა, იმის დიდრანი თვალები რაღაც სხვანაირად ელვარებდა და კობტა ტანს შედგარ გამომეტყველებას აძლევდა. როგორც ტანისამოსზედ ეტყობოდა, მდიდარი ოჯახიდან უნდა ყოფილიყო. საუცხოვო მიზეზ-რამაზებია და საბოლოო ამბიციკდა, რომ უცნობი მაღალ საზოგადოებას სიაში არ იყო.

მე სკამი მივთავაზე, მაგრამ იგი, თითქმის ვერ შეამჩნია, პირდაპირ ჩემს სტოლისკენ წამოვიდა. მოძრაობაში სიმარჯვე ეტყობოდა, მისი ხმა ყრულ მომესმა და შევაჩინე, რომ არაჩვეულებრივმა ცეცხლმა გაუკლეო თვალებში.

— არადა კეთილ ჩემგან, მოწყალო ხელმწიფე! მე პატრონისი დედაკაცი ვარ! რას ნიშნავს, რომ აქ მომიყვანეთ?

მინდოდა დამეშვიდებინა, მაგრამ იმისმა ხმამ მეტი სიმკვეთრე მიიღო და თითქმის უკარლით მომამხა:

საზოგადოება! თქვენ ჩემს სახელსაც ვერ გაიგებთ!

მაშინ ჩემის თანამოხელეების ჩვეულებას მივმართე, ე. ი. გადაწყვიტე, დამატებული ვუშუქე მომხდინა, ამიტომ სტოლის უკერიდან პატარა ლურჯი კინეგრტი ავიკლეე და დავანახე:

ანაირმა მოხერხებამ საცოდავი ქალი შეაძრწუნა: მუხლებზედ დაეცა და ტრემორითელმა ნაწყვეტ-ნაწყვეტის ხმით შეჰყვილა:

— შემობრალეთ, შემობრალეთ! დანაშავე და საბაგელი არსება ვარ! მე მომწამლი ვარ! დიხა, მე ჩემს ქმარს მოკვლას ვუპირებდი! მაგრამ ყველაფერი დანაშავემ პარტა მე ვარ... გვეიცხები, რომ ის მხოლოდ, შემობრალეობდა და სასჯელი მხოლოდ მე დავიმსახურე...

ქალი შესდგა და კოტა ხნის სიჩუმის შემდეგ განაგრძო:

— ოჰ, ბატონო, რომ

იკოდეთ, როგორ მეზიზღება ის აღმინა—ჩემი ქმარი! იმისთან ყოფნა—ჩემთვის სიკვდილზედ უარესი სატანჯელია, რადგან მე ერთი უმწილი-კაცი მიყვარს. ის, რომელმაც ეს წერილი მომწერა. დიხა, მე ის მიყვარს მთელი ჩემი არსებითი, ყოველთვის, როდესაც მომეცმა ხოლმე შემთხვევა, მის ვეკუთვნოდე, როდესაც ღონეს ვახერხებ, რომ თავი დავაწყო აუტანელ ცხოვრებას, მაშინ სამოთხის ნეტარებას ვგრძნობ! შემდეგ-კი ისევ ის გოჯახებით: ჩემი ქმარი მკიცხის, და ეს კაცია ჩემთვის გახურებული რკინა. უნდა მომესპო ეს გოჯახებით და ამიტომ დანაშაულობა ვარჩიე ვანუწყებულ სატანჯელს. მაინც გვეიცხები, რომ დანაშავე ვარ მხოლოდ მე, რადგან ჩემი საყვარელი შემობრალეობდა ჩემდამი სიყვარულის გამო... მაშინ დამსაჯეთ

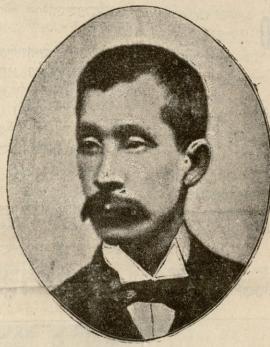
მხოლოდ მე, მე დავიმსახურე სიკვდილი, — ის-კი შეიბრალეთ, — გვეუბრებით!

სისხლის სამართლის საქმეებში ძალიან გამოვიცადე, მაგრამ, სწორე გითხრათ, ამ შემძრწუნებულმა სურათმა სულ დამშალა... აღმოვაჩინე ევკივებები ჩემს თავს — ნეტავ რითი ვათავებდოდა ეს საშინელი დრამა.

მე ჯერ გონს ვერ მოვსულიყავი, როდესაც ამ უცნობმა ქალმა სტოლიდან უცხად დიდი მაკრატელი აიტაცა და, რომ დროზედ არ გამომეტყვინა ხელიდან, ვინ იცის, როგორ დაიხსიხრებდა თავსა. მაშინ საგარქმლო ჩავსეცე და ესცდილობდი დამეშვიდებინა როგორმე. უხუთარი, კარგა კიდეც, რომ დანაშაულობა ვერ შესრულდა და შეძილება ქმარი მორტეს-მეთქი. ამ ლაპარაკში მე ქალისა და იმის საყვარლის გვარი და დრესიც შევტიყე. ქალს ვსთხოვე, მეორე ოთახში მოეცაღნა, მე-კი პოკურორთან გავეშურე ამ ამბის გადასცემა.

პოკურორის ძალიან გაუკვირდა, როდესაც გაიგო ამ ქალის უბედურ ქმრის გამოჩენილ ვაჟის გვარი. სწრაფი და ფრთხილი მოქმედება იყო საქირა და ამიტომ გადაწყვეტით საიმედო აგენტები გავეგზავნა ქან X-ის ოჯახის შესახებ ცნობების შესაგებად და იმავე ქან X-ის საყვარლის, ვილკოფონ Z-ის, მოსაყვანად. გამოძიების დროს ბრალდებულმა განაცხადა, საწყამლის მომზადების არა გამეგება რა და ამ საწყამლის ვაჟი, მაგრამ უფროსი მოქმედება კი ვიცი.

ორი საათის შემდეგ აგენტებმა ლეონ ჯ მოვიყვანეს და მიუხრეს, ამისთანა მზიარული დანაშავე არ გვინახავს: როდესაც აგენტებს მისვლის მიზანი შეეტყობინებდნენ, ლეონს ხარხარი დაუწყეს; ასე თურმე იქცეოდა გზაზედ ასევე მოიქცა, ჩემთან რომ შემოვიყვანეს. მე რამდენჯერმე მოვავრენე თავის

ბარ. კომურა.

იაპონიის პირველი რწმუნებული, ვაშნგ-ტონში გაგზავნილი რუსეთთან ზავზე მოსალაპარაკებლად.

ახალი მოსავალი.—სურ. ორდოვისა.

შეკავება. მაგრამ ეს კირველი ვიბრატორი,—საკმაოდ მოხდენილი 25 წლის შეგვრებიანი, დუკეილის უღვაშებით და თავხედის გამომეტყველებით,—ვერ იქნა, ვერ გაფაჩრეთ: გაწუწუვებული ხარხარებდა...

—უკაცრავად, ბატონო, სასაცილო ამბავია და ამიტომ თავი ვეღარ შემიკავებია.

—მოიცით, რასა ჰხედავთ აქ სასაცილოს, როდესაც საქმე კაცის მოწამვლას შეეხება?!

—მოწამვლას? ჰა, ჰა, ჰა, ჰა! რომ იცოდეთ, რა საქმე; თქვენ თითონ ბევრს იცნებდით!

—კმარა, —უკმებლად შევაწყვეტინე სიტყვა, —გთხოვთ მიამბოთ, რაშია საქმე.

—სიამოვნებით,—მომიგო მან: —მართლაც რომ სასაცილო ამბავია. უნდა მოგახსენოთ, რომ ქანი, ცოტა არ იყოს, ავადმყოფია. მაგრამ, დამოუანხმეთ, იგი ლამაზი და მოსიყვარულე ვინმეა; ასე რომ, როდესაც ერთს მშვენიერად ღღეს იმან გულზედ მიმიკრა, მე, რასაკვირველია, უკან არ დამიხეინია. ამნაირად ჩვენ დავახლოვდით. ერთ საღამოს ასე მოხზა: გამოიგონა, უეჭველად ეს კაცი თავიდან უნდა მოვიშოროთ და ჭარბად მიმიითთა, რომელიც თავისი სტოლთან გაზეთსა კითხულობდა,—ეს კაცი ჩვენ ბედნიერებას ხელს უშლის და ჩვენს შვერთებას წინ ეღობება“.

ამგვარი აღტაცება სასაცილოდ მეჩვენა, რადგან ფუქსავატი სიყვარულისა მე არა მწამს-რა. მაგრამ როლის წახედნა არ მიწოდდა და ამიტომ იღუპებოდა ჩაჭურჩულე: მაშუ შერ საწამლაღი გინდო? ინებე, საწამლაღს გიშოვნი!

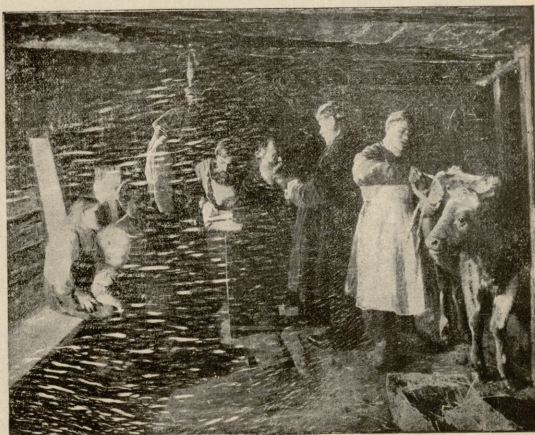
და იმ მას აქეთ ჩვენ კომედიას ვთამაშობთ: კვირაში სამჯერ მე მაგას ჩვეულებრივ სოლის თითო დაღვინების ფუჭბანინი, რომელსაც წყალში ჩაუყრის ხოლმე ქმარს, და ჰგონია, რომ იგი თანდათან წუთი სოფელს ესაღმება—ის-კი არა თუ მაგისი ქმარი უფრო გასუქდა. თქვენ არ დაიჯერებთ,

ბ-ნო უფროსო,—განავრბო მოსაუბრემ სამაგელის ღრეკით—არ დაიჯერებთ, რა საუცხოვოდ ვატარებ მე მაგ ქალთან დროს მას შემდეგ, რაც ეგ დარწმუნდა, რომ მე მაგის ქმარსა ვსწამლავე. ვჭეფობ! აი, როგორა გვევარებივარო,—მოხზა ერთხელ და თან გულში მიკრავდა, —შენ, ასეთი პატროსანი და კეთილშობილი, ჩემი გულისათვის ავკაცობასა სწამდხარო!

ამგამოგეტყვებით, ბატონო, რომ ამ აღზნებულმა ვენებამ, ცოტა არ იყოს, მომქანდა და ამიტომ მოხარული ვარ, რომ საქმე ასე დაბოლოვდა—გზლა ცოტას მოვიცვენებ“.

მე აივარ ვიცოდი, რა მეფეჩკრა: საშინელ დრამის მაგიერ უმსგავსი ვოდგევილი აღმოჩნდა. მიუხედავად ამისა, ლეონ Z მანკ უნდა გავგეფხრაკო, რადგანაც იმისი ნათქვამი შეიძლება ტყუილი გამომდაროყოს.

იმის საწერ სტოლში ჩვენ ენახეთ მთელი ხროვა კობტად დაკეცილ პაწაწა პაკეტებისა, რომლებზედაც თვითონვე თავაზიანად მიგვითითა. მე ვუბრანე—ეს პაკეტები დაუყონებელი ლაბორატორიაში წაღოთ გამოსაცვლევად; ცოტა ხნის შემდეგ დარწმუნდით, რომ პაკეტებში ჩვეულებრივი სოდა უფილიო-ყო და სხვა არაფერი. არა ნაკლებ დამაშვილებელი ცნობები მოგვივიდა ქ-ნ X-ის ქმარზედ: გამოჩენილ ვაქარს ფრჩხილიც არა სტოკოდა; შეხედულებით ჰარმავასა და სიკოცხით სავსეს, მშვენიერი ზიდა ჰქონდა—ლბლბ, სოდის წყალობით, რომელიც, როგორც ვიცით, საჭლის მონღლებას ხელს უწყობს.

ხარჯი.—სურ. ორდოვისა.

ამის შემდეგ მე ქ-ნ X-საკენ ვავეშურე, რომ დამეშვიდებინა ამისთანა სასიამოვნო ამბებით და დაესძინე, რომ ეს ამოდენა ალიკაჟია ტყუილი გამოდგამეთქი, ის გაჩუმებულ

ლი მიგდებდა ყურსა და ღიმილზედ ვატყობდი, რომ ასე ჰფიქრობდა: „ღმერთო ჩემო, რა გულუბრაცვილო და მიუხედავრელები არიან ეს პოლიტიკელები და რა მოქნილია ჩემი საყვარელი: იმას ძალიან ხერხიანად მოუთინთლავს ესენი და, სჩანს, მალე გავითავისუფლებდითო“.

მაგრამ აგერ, მეორე კარვმა შემოაღო იმისმა ღამაზე საყვარელმა ლეონ ზ-მ, რომელმაც დაურიდებლად განიმეორა ჩემთან ნალაპარაკები და გულხანდილად გამოუტყდა ქალს, „შენი მოტყუილება მწადალა“.

ლეონის ღამაპარკის დროს ქალს სახის გამომეტყველებაც ეცვლებოდა: ტუჩები საზიზღარ ღიმილისათვის ეზადებოდა, თაღლები ეღვარებდა აფრქვევად—და უკებ ასე აღაპარაკდა:

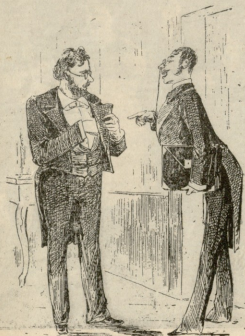
— გაგიგონე, ძვირფასო ყეონ! შენ ხომ ეხლა სიმართლის არ ამბობ! გამოტყდი ყველაფერში, საპყრობილე არა სჯობიან ამ თავდაფ-დასხმას?!

მოსამართლე. მოწამე პეტროვო, აბ რას იტყვით ამ საქმის შესახებ?

მოწამე. არა მასსოფს-რა.

მოს. როგორ არ გასთავს, თქმე სწორად, რომ თქვენ გცმით აფრთხილ...
მოწ. რა მასსოფს, თქმე რამდენჯერ გავიშე შენ, როგორ დავიხსოვო, ვინ როდის მეცმა.

— ბ. ექიმო, თქვენ სადარასზოდ მოსულხართ, სულთამიანები უნდა ჩაიგვით, იქნება იმათ ირებონ ზღლის ჩამორთმევა.

— გასაღობით, დიდად გასაღობით, მართლაც, ვინ იცის, როგორი ჯუშეაინი ზღლია.

— ჩემო კარგო, — ამშვიდებდა მას საყვარელი: ეხლა მაინც გამოიჩინე გონიერება. ნუ თუ ვერ მიმხედარხარ, რომ შენის მშვენიერ თავლების გულსისათვის მე გილიოტინასაც მოველოდებოდი?!

მაშინ ქალი წელში გასწორდა და დაუყვირა:

— შე უმსგავსო, უსინდისო! — და თან ისეთის მუქარით მიუახლოვდა, რომ ლეონმა კარებსაკენ დაიხია. — მე მჯეროდა, რომ შენ მართლა გიყვარდი. მაშ შენ დამცინოდი! მაგრამ შენ მაინც ვერ წაუხვალ საპყრობილეს. არა ბატონო, — მომიბრუნდა მე — თქვენ მაგას ხელიდან არ გაუშვებთ? ო, რასიამოვნებთ ჩავსებადი მაგას საპყრობილეში...

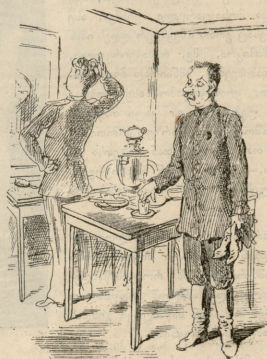
კანონის ძალით ჩვენ ორივენი გავანთავისუფლეთ...

ფ. კ.—შვილი.

— ეე, რა არ ზებდა ქვეყანაზე? წინაღ ჩვენ ერთნი ვფიცვით, ახლა გო ღუთას განკუთვამ ისე აკამაღლა, რომ ვერც კი გამოგვინდა თქვენთან დაპარაკო.

— ჯმ... რა ვუფთო, რა ვუფთო... შენ თავისუფლად მითხარ, რა გინდა, არა უმას-რა...

— ჩაი ხომ არ გავიშეულა?

— არა, თქვენი ადმატებულეა.

რედაქტორ-გამომცემელი ანტ. ზ. ჯაბაძე